

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2018/1410

Fakultetsstyresak: **2**

Møte: 7. februar 2018

NY ØKONOMIMODELL – MANDAT FOR OG SAMMENSETNING AV ARBEIDSGRUPPE

Gjeldende økonomimodell for MN-fakultetet ble tatt i bruk fra regnskapsåret 2012. Rammetildelinger med utvidede fullmakter til instituttene ble innført fra 2004, justert resultatmodell og videreføring av UiBs modell for internhusleie ble gjennomført fra 2012. I modellen tildeles instituttene rammebevilgning med to hovedkomponenter: En basisbevilgning basert på historiske data, og en resultatkomponent som utregnes som et gjennomsnitt over tre år.

I resultatkomponenten inngår nå resultatene knyttet til studiepoeng, utvekslingsstudenter, inkludert Erasmus+-studenter, ferdigutdanna kandidater på høyere nivå og doktorgradskandidater i åpen ramme, mens instituttens midler fra EU, Norges forskingsråd og regionale forskingsfond, inntekter fra andre bidrags- og oppdragsaktiviteter (BOA) og vitenskapelig publisering (publiseringspoeng) genererer tildeling fra lukket ramme.

Summen av mange endringer gjør at premissene som lå til grunn da nåværende økonomimodell ble innført er betydelig endret. En økende del av grunnbevilgningen er resultatutsatt på grunn av:

- endringer i de resultatbaserte inntektsfordelingsmodellene nasjonalt og på UiB-nivå
- økende strategiske tildelinger basert på oppnådde resultater, så som toppfinansiering og egenandeler
- innføring av TDI-modellen i sektoren

I tråd med anbefalingene fra Scenario 2030 settes det nå i gang et arbeid for å gjennomgå nåværende økonomimodell med mål om å etablere en økonomimodell som i sterkere grad kan være et strategisk styringsverktøy for instituttene og fakultetet samlet. Ettersom rammetildelingene er basert på historisk tildelingsprofil er det også naturlig å vurdere om nåværende kostnadsdrivere bør gi grunnlag for justeringer (for eksempel laboratedrift, husleie, HMS-krav). Det er et overordnet mål at ny modell skal være transparent og enkel, og at den har en klar kobling mot de faktorene som til enhver tid styrer fakultetets inntekter.

Prosess

Arbeidet med ny økonomimodell foreslås lagt opp i to faser. Målet er at ny økonomimodell skal kunne være vedtatt i tide til budsjettfordeling for regnskapsåret 2019, slik at en gradvis innfasing skal kunne iverksettes fra den tildelingen.

Fase 1 (februar-september 2018):

Arbeidsgruppen bes levere sin rapport med anbefalinger innen 1. oktober 2018.

Instituttledergruppen er referansegruppe for arbeidsgruppen. Gruppen bør legge opp til jevnlig diskusjoner med referansegruppen, første gang senest i juni 2018.

Fase 2 (oktober-desember 2018, samt 2019):

Det skal arbeides videre med konkretisering av modell og forslag til tidsplan for implementering. Arbeidet vil munne ut i vedtak i fakultetsstyret i deres møte i november 2018, og de første tiltakene må kunne gis virkning fra budsjett-tildelingen for 2019.

Sammensetning av arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen skal ledes av instituttleder Knut Børve. Instituttleder Sigmund Selberg, seksjonssjef budsjett UiB Sven-Egil Bøe og seniorrådgiver Rigmor Geithus deltar som medlemmer. Økonomileder Trine Gravdal Lie er gruppens sekretær. Dekanen har fullmakt til å supplere gruppen.

Arbeidsgruppens oppgaver

I fase 1 (februar-september 2018) bes arbeidsgruppen om følgende:

- Gi vurderinger av hvordan en ny økonomimodell for fakultetet bør bygges opp. Rapporten bør konkretisere minimum to alternative modeller. Konsekvensanalyse av disse modellene skal være en del av gruppens rapport.
- Gruppen skal vurdere muligheter for å etablere større samlet handlingsrom til strategiske satsninger på fakultetsnivå og ved instituttene. Gruppen bes om å komme med anbefalinger i forhold til handlingsrommets størrelse, hvilke elementer som skal utgjøre handlingsrommet og hvordan dette kan bygges opp, vedlikeholdes og benyttes effektivt til strategiske prioriteringer.

Dekanens kommentarer

Forslag til mandat og sammensetning for arbeidsgruppe, som i tråd med anbefalingene fra Scenario 2030-rapporten, skal vurdere ny økonomimodell legges med dette frem for fakultetsstyret til godkjenning. Det er en viktig målsetning for dette arbeidet at fakultetet skal ha ressursfordelingsmekanismer som så langt mulig bidrar til best mulig ressursutnyttelse samlet sett, ved instituttene og for fakultetet som helhet. Arbeidet som settes i gang vil ha høy prioritet og vil bli gjennomført i tett samarbeid med ledergruppen (dekanat, fakultetsdirektør og instituttledere) som vil være referansegruppe for arbeidsgruppen.

Vedtak

Fakultetsstyret vedtar å slutte seg til forslaget til sammensetning og mandat for arbeidsgruppe som oppnevnes for å vurdere ny økonomimodell for fakultetet.

25. januar 2018/KRIBR

Helge K. Dahle
Dekan

Vedlegg: Utdrag fra rapport fra Scenario2030-gruppen (av juni 2017)

Vedlegg:

Utdrag fra rapport fra Scenario2030-gruppen (av juni 2017)

Sammendrag og anbefalinger

For å sikre gode vilkår for fakultetets fagområder fram mot 2030 bør fakultetet tilstrebe organisering, ressursfordelingsmekanismer og ledelsesstruktur som bidrar til:

- ✓ Mer ekstern forskningsfinansiering (BOA)
- ✓ Mer grensesprengende forskning
- ✓ Mer forskning og utdanning på tvers av disiplinene
- ✓ Økt inntektsgrunnlag på konkurranseutsatte deler av grunnbudsjettet (med vekt på utdanningsindikatorer i finansieringsmodellen)

Arbeidsgruppen anbefaler at dette blir hovedinnsatsområder framover, og gir en rekke anbefalinger i form av konkrete tiltak. Tiltakene dreier seg i stor grad om mer helhetlig og langsiktig strategisk innsats i fakultetets ledergruppe (dekanat og instituttledere), men også virkemidler for å bidra til større økonomisk fleksibilitet. I dag blir grunnbudsjettet i all hovedsak fordelt til instituttene, og det er lite handlingsrom til å finansiere aktiviteter på tvers av instituttene og støtte initiativ som kan være kime til ny grensesprengende forskning. I ny økonomimodell for fakultetet bør derfor behovet for større fleksibilitet og mekanismer for samarbeid på tvers ivaretas. Det anbefales også å avsette såkornsmidler for å stimulere til ny aktivitet. Utdanningsresultater har stor betydning for fakultetets økonomi, og fakultetet bør legge stor vekt på god studentrekruttering, hindre frafall og bedre studiegjennomføringen. Studieplasser bør også i større grad kunne reforderes etter endringer i studentpågangen.

Foreslåtte tiltak (*utdrag av dem som er direkte relatert til økonomi*):

- I utvikling av ny budsjettmodell for fakultetet bør det legges inn mekanismer for å støtte nye faglige initiativ og støtte til fremragende forskere/miljøer som kan føre til gjennombruddsforskning. Budsjettmodellen bør også innrettes slik at det ikke oppstår disincentiver for samarbeid på tvers og/eller for å søke eksterne midler.
- Fakultetets ledergruppe bør vurdere innretning og fordelingsmønster på midler fakultet avsetter til vitenskapelige utstyr, og ta et særlig ansvar for infrastruktur som benyttes av flere institutt.
- Ledergruppen bør vurdere modeller der BOA-finansiering bidrar til å øke den forsknings-administrative kapasiteten slik at det blir bedre samsvar mellom administrativ kapasitet og vekstambisjoner.
- Fakultetet bør avsette ressurser fra 2018 med en opptrappingsplan, til såkornsmidler og insentiver for å fremme faglig synergi og -samarbeid på tvers av instituttene.
Ledergruppen bør utarbeide omforente kriterier for bruk av midlene.
- Fakultetet bør tilstrebe å konsentrere undervisningsinnsatsen for å heve kvaliteten i sentrale emner i størst mulig grad. Duplisering bør begrenses, og fakultetet bør vurdere om den totale emneporteføljen er optimal.
- I ny økonomimodell for fakultetet bør det utarbeides gode fordelingsmekanismer for belønning av studiepoeng og ferdige grader, og for å stimulere utdanningstilbud på tvers av disiplinene/instituttene.
- Innsats knyttet til studentrekruttering bør gis svært høy prioritet. Fakultetet bør i større grad refordre studieplasser og tilhørende finansiering etter endringer i studentpågangen, og sette inn ressurser om enkelte fagmiljø får uforutsett belastning.
- Fakultetet bør utvikle en ny budsjettfordelingsmodell. Denne bør inkludere langtidsbudsjettering og mekanismer for øket handlingsrom på fakultetsnivået for satsinger på tvers av disiplinene, for nye faglige initiativ og for «risikoprojekter» med mål om mer gjennombruddsforskning. Samfunnets utdanningsbehov, samt undervisningskapasitet og -kvalitet må tillegges stor vekt.